

Pop - Jonas Winterland legde de vinger op de zere wonde van deze door burn-outs en prestatiedruk gedomineerde tijden. Hij deed dat op kwetsbare wijze, soms lichtjes grommend. Nooit klef.

Gezellig branden in de hel

Cd-voorstelling
'Liever uit balans'
Jonas Winterland
★★★★☆

Gezien op vrijdag 27 januari in Ancienne Belgique, Brussel.

Laag rendement zijn: meer wil ik niet.' Met die zin alleen vatte Jonas Winterland het gevoel dat veel van zijn generatiegenoten delen, perfect samen. Zelf is hij ook een burn-out nabij geweest toen hij aan zijn nieuwe plaat werkte, toepasselijk getiteld *Liever uit balans*. De combinatie van een pasgeboren baby, slapeloze nachten en onbedwingbare creatieve impulsen deed hem in zijn auto stappen en doelloos richting Frankrijk rijden, vertelt de singer-songwriter in de minidocu die hij daarover maakte. Zijn vrouw en lange wandelingen hielpen hem er gelukkig weer bovenop. Bovendien leverde zijn mentale crash hem pakkende liedjes op, zoals 'Burn-out (meer wil ik niet)' en 'Denk dan aan vandaag', een pleidooi om in het nu te leven dat ver weg blijft van alle mindfulness-clichés. 'Ik wil vanavond jullie spirituele gids zijn', sprak hij het publiek toe. Half grappend, maar er zat een grond van waarheid in. Winterland is een integere performer, niet bang om zich van zijn kwetsbaarste kant te tonen. Je hebt singer-songwriters

die ietwat verontschuldigend achter hun gitaar staan te schuifelen op het podium. En je hebt Jonas Winterland, die er in al zijn breekbaarheid toch vol overtuiging stáát. Met die breekbare en tegelijk zelfverzekerde houding oogstte de West-Vlaamse Leuenaar voelbaar respect van het publiek. Over zijn West-Vlaamse roots zong hij 'Niemandland', dat gedijde op zachte elektronica en de montere tonen die Jasmijn Lootens uit haar cello plukte. In 'Duizend jaren zonder zon' klonk Winterland hees en licht grommend als een Nederlandstalige Eels en bij 'Niemand vraagt zich af', een nummer over de ontkoombaarheid van afscheid nemen, zagen we meerdere kroppen in de keel weggeslikt worden. Maar er was ook lichtheid. 'Branden in de hel' had een grappige tekst en catchy refreintje, dat je daarna met geen stokken meer uit je hoofd krijgt. We zouden hier de vergelijking kunnen maken met teksttovenaar en melodietjesprins Raymond van het Groenewoud, maar liever wensen we Jonas Winterland even dikke hits toe als die van Raymond.

FLOOR DECKX

Jonas Winterland: breekbaar en tegelijk zelfverzekerd. © rr

De loser die geen loser is

Comedy - Is Lukas Lelie de loser die hij als comedian pretendeert te zijn? Minder dan u zou denken.

Ik doe mijn best.
Lukas Lelie
★★★★☆
Gezien in de Kleine Zaal van de Arenbergshouwborg. Op tournee.

Als hij klaagt over zijn eetverslaving en over het leven als mislukkeling, dan geloof je hem. En het levert ook een lawine van grapjes op; geen lang uitgesponnen sketches, maar half ingeslikte oneliners met onverwachte, perfect getimed clous en wendingen.

Dát is de grote kracht van Lelie: vanuit zijn schijnbare nonchalance creëert hij verrassende humor, zoals een echte loser die nooit zou kunnen verzinnen. Hij doet dat met de trekjes van veel Amerikaanse tv-comedians. Nog wat blijven namompelen terwijl het publiek zit te lachen. Zichzelf haast verontschuldigden voor zijn bewuste flauwiteiten.

'Ik heb niet zoveel thema's als comedian,' zegt hij bij het begin van de voorstelling die amper een goed uur duurt. *Fretten*, autorijden, overstekende gnoes, zijn hemd, zijn onbestaande liefdesleven, de rijm dwang van Samson & Gert: veel meer onderwerpen snijdt hij niet aan.

Halverwege verdwijnt Le-

lie van het podium en zien we hem op scherm een soort backstageruimte binnengaan. Hij eet er zijn boterhammen op en voert een grappig gesprekje met Sander VDV, zijn support act. Het interludium wordt afgerond met een bewust amateuristisch montage-trucje, waarna Lelie opnieuw in het echt verschijnt. Een originele vondst.

Die Sander VDV (Vanderveren) moeten we trouwens ook in de gaten houden. Vorig jaar was hij de terecht winnaar van Humorklas (Radio 2). Hij maakt gitzwarte topgrappen over Anne Frank, kanker en de aanslagen van 22 maart. Er zijn in Vlaanderen niet zoveel comedians die de grenzen van de humor durven op te zoeken. Sander VDV kijkt zijn toeschouwers recht in de ogen en test hoe ver hij kan gaan. Hij weet dat hij zich op glad ijs begeeft, maar dat maakt zijn set net spannend. En minstens even grappig en relevant als die van het hoofdprogramma.

KAREL MICHIELS

Alledaags met de dood

Theater - Kan je méér gaan leven in het zicht van de dood? Dat onderzoekt De Spelerij in 'Dinez in de sneeuw'. Het blijft zoeken.

Dinez in de sneeuw.
De Spelerij
★★★★☆
Op reis tot 18 maart

Doorgaans brengt De Spelerij klassiekers in regie van Paula Bangels. Dit keer schreef acteur Mathias Sercu zelf de tekst, staat Bangels mee op de vloer en is het dirigeerstokje doorgegeven aan Gregory Caers. Verandering van spijs doet eten. Op scène maakt zangeres Hannelore Bedert haar (geslaagde) acteerdebuut en komt ook Joris Hessels de rangen versterken. Samen vormen ze twee koppels: het basisvierkant van het betere relatiedrama. Hier is er wel een hoek af doordat Kurt (Sercu) terminaal ziek is. Tussen de chemo's door neemt hij met zijn vrouw Leen (Bangels) enkele dagen vrijaf zonder de kinderen, in hun optrekje in Dinez in de Ardennen. Groot is Leens verbazing als daar ook zijn broer Geert en diens lief Nora (Hessels en Bedert) komen aanwaaien. Wat voert Kurt in zijn schild?

Sercu's tekst zoekt geen diepere poëzie of symboliek, tenzij in de sneeuwstorm die het viertal isoleert met el-

kaar. Hun dialogen blijven anekdotisch, functioneel, weinig suggestief. Is dat een bewuste keuze, om van een leven met een zekere dood juist de alledaagsheid te benadrukken? *Dinez in de sneeuw* is, hoewel goed geritmeerd in zijn plot, ook gewoon een alledaags stuk. Voor een hoogvlieger mist het diepgang.

Caers' regie zoekt de extra's dan maar in het spel, met armen die breed uit-zwaaien als vlerken en handen die gênante stiltes weg-wapperen. Zijn spelers lijken wel geknipte vogels. Alleen Kurt doet er alles aan om nog boven zijn vastgelopen huwelijk uit te wiken, in een danse macabre met zijn laatste passie vóór de dood. Het zal hem niet lukken. En dat geldt ook een beetje voor de productie zelf. *Dinez in de sneeuw* wil aan zijn doodgewone tekst ontsnappen met aangeschroefd spel, maar weet met zijn gevoelige thema zelden echt te raken.

WOUTER HILLAERT